

Råttan

Det var en gång en konung, som hade tre söner. De begge äldste voro redan temligen till ålders, stora och starka, samt riktiga öfversittare mot hvem de trodde sig kunna råda på; deremot var den yngste ännu helt späd, och af mildt sinnelag, så att han inte kunde försvara sig mot de begge andre. Som han nu såg att det alltid var han som fick lida orätt, blef han skygg, drog sig undan till spisel-grufvan, och satte sig att gräfvä i askan. Men inte en gång der fick han vara i fred, utan hans bröder sökte rätt på honom, förderfvade hans lek, och kallade honom på spe för *Aske-pjesken*.

Det stod så en rund tid om, och prinsarne vuxo upp till raska ungersvenner, alla tre. Då lät konungen en dag kalla dem inför sig. – Ja, bröderna gingo, staddes för sin faders högsäte, och frågade hvad han hade att befalla. »Jo,» sade konungen, »J ären nu komne så till ålders, att det blir tid att tänka uppå giftermål. Dragen derföre bort och fresten eder lycka. Men detta gull-äple skolen J gifva, hvar åt den mö J fästen eder.» Dermed gaf han dem hvar sitt gull-äple. Nu kan man tro att prinsarne blefvo inte litet glada; de skyndade ut och lagade sig till, hvar som bäst kunde. Men när de begge äldste konunga-sönerna fingo präktiga sadlar och gångare och allt annat som kunde höfvas till en friare-färd, fick den lille minste prinsen hvarken häst eller sadel, utan måste gå till fots. Häröfver blef han mycket bedröfvad; men bröderna bara gäckades med hans sorg, och sade, att det gällde just detsamma om han for eller stadnade qvar; han kunde ändock aldrig skaffa sig någon fästemo.

Konunga-sönerna drogo nu åt hvar sin led; de begge äldste med stort följe, ridande på präktiga fålar, och inte litet stolta öfver all sin fagra utrustning. Det dröjde så icke länge förrän de kommo till ett annat rike, och, som talet går, att »ridandes svenn vill ha åkande mö», friade de der till sjelfve konungens döttrar, och vunno deras och frändernas ja, samt

fäste dem med hvar sitt gull-äple. Allt gick dem således väl i handom. Men helt annat var det för den stackars Aske-pjesken. Han gick, och han gick, ingen såg han och ingen hörde han, och ju längre det led desto sämre blef han till mods, så det har väl aldrig någon varit med om maken till friare-resa.

Som han nu hade färdats både länge och väl, kom han äntligen i en stor, stor skog; der var ingen väg, utan allenast[279] en smal gång-stig, icke heller syntes der någon gård, så att prinsen till sluts inte visste hvart han skulle vända sig. Likväl vandrade han jemnt framåt, och allt låg honom i sinnet huru lyckan skiftar olika emellan syskon; hans bröder fingo rida på granna fålar och skulle snart fästa sig rika prinsessor, men han skulle gå till fots, ensam och allena djupt i villande skogen. Vid han gick i sådana tankar tog han fram sitt gull-äple, och begynte kasta det emellan händerna; men huru han lekte, föll äplet oförvarandes till marken och begynte rulla, och stannade inte, utan trillade före allt som han sprang efter. Ändteligen försvann det under en stor vårdkast, som låg vid stigen. Nu kan man tro prinsen fick brådtom till att häfva och lyfta undan riset, för att få igen sitt äple; men »mången finner annat än han letar efter», och så gick det honom, ty i stället för äplet fann han en liten dörr, som ledde nedåt jorden. Vid han nu öppnade dörren kom han i en liten jord-stuga. Der var allt fint och fagert, så man kunde aldrig få det bättre; väggarne bonade med granna »vägg-duk», sparrarne klädda med hvita »häng-kläden», bänkarne bredde med präktiga hyenden, eld brann på ärilen, och bordet stod dukadt med både mat och dryckes-kr; men ingen menniska syntes till. Prinsen gaf sig likväl inte tid att tänka hvarken på mat eller dryck, utan sökte bara efter sitt gull-äple; men det var lika när, äplet var borta och blef borta.

När han nu hade letat både likt och olik och ändock ingenting kunnat finna, blef han öfvermåttan bedröfvad, och tänkte uppå all den smälek han skulle få lida, när han kom hem och inte hade hvarken brud eller gull-äple. Rätt i detsamma tittade der

fram en den allra fagraste lilla råttan. Hon hoppade upp på bordet, satte sig gent emot prinsen, och helsade: »välkommen, fager ungersvenn! Hvarför är du så ledsen? Vill du äta, så ät! Vill du dricka, så drick! Vill du sitta, så sitt!»

'Nej', svarade Aske-pjesken, 'mig lyster hvarken mat eller dryck; jag har väl annat än det att sörja för.' »Hvad har du[280] då för sorg?» Sporde den lilla råttan. 'Jo,' sade prinsen, 'jag må väl vara ledsen och inte vara glad. Min fader gaf mig ett gull-äple, och bad mig fara bort och fria. Nu har jag tappat mitt äple, och någon brud har jag inte heller fått, så att jag får stå med skammen när jag kommer hem till mina bröder.' »Åh,» sade råttan, »är det inte annat än det, så blir väl någon råd. Om du vill fästa mig till din käresta, skall jag hjälpa dig.» Ja, huru länge prinsen besinnade sig, samtyckte han omsider till den lilla råttans begäran, och lofvade taga henne till sin käresta. Straxt lopp hon bort, och kom efter en stund tillbaka med gull-äplet i munnen. Nu blef Aske-pjesken så glad, att han tyckte sig hafva förvunnit all sin sorg. Han slog sig derföre ned vid bordet, och åt och drack af hjertans lust, och allt sprang den lilla råttan omkring och passade honom, så han hade aldrig haft det bättre. Men när det blef serla och qvällen kom, hade råttan tillredt en bädd af mjuka silkes-bolstrar. Der lade han sig att hvila, och sof så väl, och mådde så godt, att han tyckte sig aldrig haft det hälften så bra, när han var hemma hos sin fader i den stora kungs-gården.

Andra morgonen, första tid dager var ljus, skulle Aske-pjesken vända hem igen. Han tog så afsked af den lilla råttan, tackade för godt herberge, och lofvade han skulle aldrig glömma sin tro emot henne. Derefter begynte han vandra stigen fram, och kom till lands-vägen just som hans begge bröder redo förbi; men prinsarne voro så stora i sinnet, att de låtsade som de icke sågo honom. När nu alla tre bröderna kommit hem, lät konungen kalla dem inför sig, och sporde huru deras färd hade aflupit. Då skall man tro de begge äldste prinsarne togo

munnen full af stora ord, och kunde aldrig nog prisa sina fästemoers fägring och myckna rikedom. »Nå än du, Aske-pjesk!» sade konungen. »Huru har det gått för dig? Har du fått dig någon käresta?» 'Ja,' svarade prinsen, 'väl har jag det fått; fast hon icke kan vara så fullkomlig i allting som mina bröders.' Straxt voro de begge äldste prinsarne redo med sitt vanliga gäckeri. »Jo,» sade de, »har man någonsin hört? Aske-pjesken har fått sig en fästemo! Hon måtte väl vara derefter, när hon vill ha en sådan ask-malare till brudgum.» Prinsen svarade ingenting härpå, ty han visste nog huru det stod till; utan drog sig bort ifrån de andre, och satte sig för sig sjelf i spisel-grufvan. Likväl gick det honom till sinnes att han aldrig skulle få höra annat än gäckeri af sina bröder, och det rann honom i tankarne, att lyckan väl en gång kunde hjälpa honom också, fast han nu vore ringa och förskjuten.

Det led så åter en rund tid bortåt, och i hela kungs-gården talades om intet annat än de begge äldste prinsarne, hvilka förnäma konunga-döttrar de hade fäst sig; men ingen spillde ord på Aske-pjesken, eller brydde sig om hvad käresta han hade fått. Då hände sig en dag, att konungen lät åter kalla sina tre söner inför sig. Ja, prinsarne gingo, staddes för sin faders högsäte, och frågade hvad han hade att befalla. »Jo,» sade konungen, »jag har hört både sidt och vidt förtäljas om edra fästemoers fägring och stora rikedom. Nu lyster mig gerna veta om de ock äro snälla i händerna. Dragen derföre bort, och hemten mig hvar sin kaka som edra kärestor hafva bakat, att jag så må döma om deras slöjd.» Härmed voro de begge äldste prinsarne väl tillfreds, och lagade sig genast till med vapen och följe och präktig utrustning, för att helsa på sina fästemoer. Men Aske-pjesken hade hvarken sadel eller gångare, utan måste vandra till fots nu som förr, och fick ändå vara glad när han väl slapp ifrån sina bröders ideliga skämt och spe-ord.

Vi låta nu de begge äldste konunga-sönerna draga åt sin led, och följa i stället med den lille minste prinsen, der han

vankar allena i skogen. Han gick, och han gick, och aldrig hade han så längtat till någonting som han nu längtade till den lilla råttan. Men allt som det led rann det honom i sinnet, huru omöjligt det vore för henne att baka någon kaka, såsom konungen hade tillsagt. Häraf blef han öfvermåttan bekymrad; ty han tänkte uppå all den spott han skulle få lida, när hans bröder kommo hem med präktiga bake-kakor, me'n han hade ingen. Han visste så rätt inte om det var värdt att gå fram, eller han skulle vända tillbaka igen; men slutligen gick han fram. Som han nu kom in i den lilla jord-stugan, sprang råttan honom till mötes, helsade honom med stor kärlek och sade: »välkommen, allerkärasten! Hvarför är du så ledsen? Vill du äta, så ät! Vill du dricka, så drick! Vill du sitta, så sitt!»

'Nej,' svarade Aske-pjesken, 'jag vill hvarken äta eller dricka; jag har väl värre än det att sörja för.' »Hvad har du då för sorg?» Sporde den lilla råttan. 'Jo,' sade prinsen, 'jag må väl vara ledsen och inte vara glad. Min fader har befallt mig fara bort och hemta en kaka som min käresta har bakat, och nu får jag stå med skammen när jag träffar mina bröder.' »Åh,» sade råttan, »är det inte annat än det, så blir väl någon råd. Vill du vara mig trogen skall jag hjälpa dig.» Ja, prinsen lofvade han skulle aldrig svika henne. Straxt lopp hon bort, sprang upp på en jordfast sten, och ropade: »hit, hit, alla mina små råttor! Hvar med ett mjölkorn i munnen!» Knappt var det utsagdt, förr än der kom fram en sådan otalig hop råttor, att det hvimlade hvar man såg: hvar råtta hade ett litet mjölkorn i munnen, och det lade hon i ett det aller som nättaste lilla tråg; sedan gjordes der upp eld under en liten flat hall, och så prinsens lilla käresta till att knåda, och älta, och kafla, och pigga, och grädda, och gaf sig ingen rast förrän hon hade bakat en liten lef, som var så snöane hvit och så utane fin, att aldrig någon har sett sådant bake-bröd. Nu vardt Aske-pjesken glad, tackade den lilla råttan på det allra bästa, och tyckte sig hafva förvunnit all sin sorg. Han slog sig så till ro, satte sig vid bordet, och åt och drack af

hjärtans lust, och allt sprang hans lilla käresta omkring så beställsam och passade honom. Men när det blef serla och qvällen kom, hade hon tillredt en säng med fagra silkesbolstrar; der lade han sig att hvila, och sof så godt, så han tyckte sig aldrig haft det bättre i all sin tid.

När det nu led fram på morgonen, och stjernorna slocknat för dagen, skulle Aske-pjesken vända hem igen. Han tog så farväl af den lilla råttan, tackade för godt herberge, och lofvade han skulle aldrig glömma henne. Derefter begynte han vandra stigen fram, och kom till lands-vägen rätt som hans begge bröder redo förbi i all sin grannlåt; men prinsarne voro så stora af sig, att de låtsade som de icke sågo honom. När nu alla tre bröderna kommit hem, lät konungen deras fader kalla dem inför sig, och sporde huru deras färd hade aflagit. Straxt togo de begge äldste prinsarne fram hvar sin kaka som deras fästämör hade bakat, och brödet var både hvitt och fint, så att ingen med skäl kunde tala derpå. »Nå, än du Aske-pjesk!» sade konungen. »Huru har det gått för dig? Har du något bakebröd att visa ifrån din käresta?» 'Ja,' svarade prinsen, 'väl har jag det; fast hon annars icke kan vara så fullkomlig i allt som mina bröders.' Genast voro de begge äldste konungasönerna åter färdiga med sitt gäckeri, och sade: »jo, har man nå'nsin hört? Aske-pjeskens fästämö har också bakat bröd! Det lär väl vara efter som både hon och han äro till.» Men prinsen lät sig icke bekomma, utan tog fram lefven som han fått af den lilla råttan. Nu skall man tro att både konungen och prinsarne och alla som voro tillstädes fingo stora ögon; ty brödet var så utane fint och så snöane hvitt, att aldrig någon har sett eller hört omtalas sådant bröd. Der blef nu dömdt af konungen, att Aske-pjeskens käresta hade bakat det grannaste brödet, och så fingo de begge äldste prinsarne stå med skammen för alla sina stora ord. Men de tröstade sig så godt de kunde, och mente tro på, att om Aske-pjeskens fästämö också kunde baka, vore hon likväl i allting annat sämre än deras kärestor.

Det led så ännu en tid bortåt, och i kungs-gården talades både hit och dit om Aske-pjesken och hans fästemö; men sjelf sade han ingenting, utan var glad när han fick vara i fred för sina bröder. Då hände sig en dag, att konungen lät åter kalla sina tre söner inför sig. Ja, prinsarne gingo, staddes för sin faders högsäte, och frågade hvad han hade att befalla. »Jo,» sade konungen, »jag har väl sett huru edra kärestor baka bröd; men nu lyster mig veta om de också äro slöjdkunniga. Dragen derföre bort, och hemten mig hvar sin väf som de väfvit, att jag så må döma om deras snällhet.» Härmed voro de begge äldste prinsarne mycket väl tillfreds, och lagade sig straxt i ordning med vapen och följe och präktig utrustning, för att helsa på sina fästemör. Men den lille minste prinsen hade hvarken sadel eller gångare, utan måste vandra till fots nu som förr, och fick ändå vara glad när han väl slapp ifrån sina bröders ideliga spe-ord.

Vi låta nu de begge äldste konunga-sönerna rida åt sin led, och följa i stället med Aske-pjesken, der han vankar ensam och allena i skogen. Han gick, och han gick, och aldrig hade han så längtat efter någonting som han nu längtade till den lilla råttan. Men allt som han vandrade rann det honom i sinnet, huru ogörligt det vore att hon kunde väfva någon väf, såsom konungen hade befallt. Han saktade derföre sina steg, och blef öfvermåttan bedröfvad; ty allt tänkte han på den spott han skulle få lida, när hans bröder kommo hem med granna väfvar, me'n han hade ingen. Han visste så rätt inte om det var lönt att gå fram, eller han skulle vända tillbaka igen; men slutligen gick han fram. Som han nu kom in i jord-stugan, sprang den lilla råttan honom till mötes, helsade honom med stor kärlek och sade: »välkommen, allerkärasten! Hvarföre är du så ledsen? Vill du äta, så ät! Vill du dricka, så drick! Vill du sitta, så sitt!»

'Nej,' svarade Aske-pjesken, 'mig lyster hvarken mat eller dryck; jag kan väl ha annat att vara ledsen för.' »Hvad har du då för sorg?» Sporde den lilla råttan. 'Jo', sade prinsen,

'jag må väl vara ledsen och inte vara glad. Min fader har befallt mig fara hit och hemta en väf som min käresta har väfvit, och nu får jag stå med skammen när jag träffar mina bröder.' »Åh», sade råttan, »är det inte annat än det, så blir väl någon råd. Vill du vara mig trogen skall jag hjälpa dig.» Ja, prinsen lofvade han skulle aldrig svika henne. Straxt lopp hon ut, sprang upp på den jordfasta stenen, och ropade: »hit, hit, alla mina små råttor! Hvar med en silkes-tråd i munnen!» Knappt var det utsagdt, förrän der kom fram en sådan otalig hop råttor, att det hvimlade när och fjerran: hvar råtta hade en liten silkes-tråd i munnen, och dem lade de i en hög; sedan lagades der till sländor och bommar och en den aller som nättaste lilla väf-stol, och så blef der ett spinnande, och ett spolande, och ett surrande, och ett bommande, och ett varpande, så att ingen har sett maken; men prinsens lilla fästemo satte sig sjelf i väf-stolen, och sölvade väfven, och skedade, och kastade skott-spolen emellan sina små fingrar, och trampade tramporna med sina små fötter, och gaf sig ingen rast, förr än hon hade väfvit en väf, som var hvitare än den hvitaste snö och finare än det finaste spindel-garn. Nu vardt Aske-pjesken åter glad, tackade den lilla råttan på det allra bästa, och tyckte sig hafva förvunnit all sin sorg. Han slog sig så till ro, och åt och drack af hjertans grund, och allt sprang hans lilla fästemo omkring så beställsamt och passade honom. Men när det blef serla och qvällen kom, hade hon tillredt en säng med snöhvita lakan och mjuka silkes-bolstrar; der lade han sig att hvila, och sof så godt, och mådde så väl, så han tyckte sig aldrig kunna ha det bättre i hela verlden.

Arla om morgonen, första tid dager var ljus, skulle Aske-pjesken vända hem igen. Han tog så afsked af den lilla råttan, tackade för godt herberge, och lofvade han skulle aldrig glömma sin tro emot henne. Derefter begynte han vandra stigen fram, och kom till lands-vägen rätt som hans begge bröder redo förbi i all sin ståt; men prinsarne voro så höga i sinnet, att de låtsade som de icke blifvit honom varse. När nu alla tre bröderna kommit hem, lät konungen deras fader kalla dem inför

sig, och sporde huru deras färd hade aflupit. Straxt togo de begge äldste prinsarne fram hvar sin väf som deras kärestor hade väfvit, och var väfnaden både jemn och fin, så att ingen kunde annat än berömma den. »Nå än du, Aske-pjesk!» sade konungen. »Huru har det gått för dig? Har du ingen väf att visa ifrån din käresta?» 'Jo,' svarade prinsen, 'väl har jag det, fast hon annars icke kan vara så fullkomlig i allt som mina bröders.' Genast voro de begge äldste konunga-sönerna åter färdiga med sitt gäckeri, och sade: »har man väl nå'nsin hört? Aske-pjeskens fästemo[286] har också väft en väf! Den lärer väl vara efter som både brud och brudgum äro till.» Men prinsen lät sig icke bekomma, utan gick dristeligen fram och räckte sin fader en liten val-nöt. Nu fingo bröderna, min sann, se på annat; ty när konungen öppnade val-nöten, låg deruti en hassel-nöt, och i hassel-nöten en körsbärs-kärna, och i den lilla körsbärs-kärnan gömdes en väf, som var hvitare än den hvitaste snö och finare än det finaste spindel-garn, och så sid och vid, att den räckte öfver hela konunga-salen. Alla kommo nu öfverens att maken till väfnad inte var att finna, om man ock letade öfver sju konunga-riken; och de begge äldste prinsarne fingo stå der med skammen för alla sina stora ord. Men de sväljde sin förtret så godt de kunde, och menade tro på, att om Aske-pjeskens fästemo också kunde både baka och väfva, vore hon likväl i allting annat sämre än deras kärestor.

Det lider så ännu en tid bortåt, och i hela kungs-gården talas om ingenting så mycket som om den yngste prinsen och hans fästemo, och tycktes alla att Aske-pjesken nu var mycket ansenligare än tillföre. Men sjelf sade han ingenting, utan var glad att han fick vara i fred för sina bröder. Då hände sig en dag, att konungen lät åter kalla sina tre söner inför sig. Ja, prinsarne gingo, staddes för sin faders högsäte, och frågade hvad han hade att befalla. »Jo,» sade konungen, »jag har fuller sett att edra fästemor äro snälla både att baka och väfva; det blir derföre tid att vi tänka uppå bröllopp. Dragen nu bort, och sägen dem hvad dag jag har utsatt, att jag så må

döma hvem af eder förer hem den fagreste bruden.» Härmed voro de begge äldste prinsarne öfvermåttan väl tillfreds, och rustade sig genast till med bröllops-kläder och vapen och präktigt följe, att rida bort och hemta sina fästemör. Men den lille minste prinsen hade hvarken gångare eller följe-svenn, utan måste vandra till fots nu som förr, och fick ändå vara glad när han väl slapp ifrån sina bröder och deras ideliga stick-ord.

Vi låta dem nu brygga och baka och laga till bröllopp i den stora kungs-gården; inte heller bry vi oss om de begge äldste prinsarne, utan följa i stället med Aske-pjesken, der han vankar ensam och allena i skogen. Han gick, och han gick, och aldrig hade han så längtat till någonting som han nu längtade till den lilla råttan. Men rätt som det led rann det honom i hugen, hvad hans fränder skulle säga när de fingo se hans lilla brud. Härvid blef han öfvermåttan bedröfvad; ty allt låg det för honom hvad spott han skulle få lida, när hans bröder kommo hem med fagra konunga-döttrar, me'n han hade inte annat än en liten råtta. Han saktade derföre sina steg, och ju mera han grundade desto sämre blef hans till mods, så att han slutligen inte visste om det var lönt att gå fram, eller han skulle vända tillbaka igen. Likväl gick han fram. Som han nu kom in i jord-stugan, sprang den lilla råttan honom till mötes, helsade honom med stor kärlek och sade: »välkommen, allerkärasten! Hvarför är du så ledsen? Vill du äta, så ät! Vill du dricka, så drick! Vill du sitta, så sitt!»

'Nej,' svarade Aske-pjesken, 'jag aktar inte om hvarken äta eller dricka; jag har väl mera än det att sörja för.' »Hvad har du då för sorg?» Sporde den lilla råttan. 'Jo,' sade prinsen, 'jag må väl vara ledsen och inte glad. Min fader har lagat till bröllopp, och befallt mig och mina bröder att hemta våra kärestor; men huru skall det gå, när mina fränder få se att jag inte har någon annan brud än en liten råtta?' »Åh,» sade råttan, »är det inte annat än det, så blir väl någon råd. Vill du blott vara mig trogen, skall du få se att allt går

bra.» Ja, prinsen lofvade han skulle aldrig svika henne. Huru nu den lilla råttan lade sina ord glömde han omsider bort sin sorg, och åt, och drack, och glammade af hjertans lust; och så gick den dagen som alla andra dagar. Men när qvällen kom, hade hon tillredt en säng med blå silkes-bolstrar och snö-hvita lakan. Der lade han sig att hvila, och sof så godt, och drömde så fagert, så han tyckte sig hafva fått ännu mycket yppare gifte än någon af sina fränder.

När nu morgonen grydde och sol rann öster upp, skulle prinsen gifva sig på väg. Han sporde så sin käresta till om hon var redo. »Ja,» sade råttan, »bara jag först får taga på mig mina bröllops-kläder.» Härvid kunde Aske-pjesken knappast hålla sig ifrån att le midt under all sin sorg; ty han tänkte på hvad detta skulle bli för en underlig färd. Men den lilla råttan lopp ut, sprang upp på den jordfasta stenen, och ropade: »hit, hit, alla mina små råttor! Hvar med ett rått-skinn i munnen!» Genast kom der fram en sådan otalig hop råttor, att hela marken möljade; hvar liten råtta hade ett rått-skinn i munnen, och det klädde de på Aske-pjeskens käresta, och krängde så skinn utanpå skinn, tills hon ändteligen blef så stor och tjock, att hon inte orkade röra sig. När det var gjordt, drogo de fram en silfver-sked. Vid sked-skaftet spändes tolf stora tordyflar, frammanföre hoppade fjorton loppor, och sex små råttor gingo vid sidan, för att passa på bruden. När så allt var redo, sattes den stora råttan i silfver-skeden, och sedan torbaggarne till att springa, lopporna till att hoppa, råttorna till att löpa, och så bar det af i full fläng öfver både berg och backar. Men sjelf gick Aske-pjesken vid sidan och såg på, och lärer ej synas underligt, att han inte gladdes just synnerligen hvarken åt brud eller brudfärd.

Allt som de nu skredo närmare och närmare mot kungs-gården, vardt Aske-pjesken alldeles modfäld; ty han väntade hvar stund att få se sina bröder komma farande med deras prinsessor, och tycktes honom, att han hellre ville vara död än att de skulle

möta honom. Likväl gick han allt framåt, och grundade bara uppå hvad slut detta månde taga. Bäst det så var, kommo de till ett rinnande vatten som lopp emot norr. Öfver vattnet gick en spång. Då stannade hela brud-skaran; den lilla råttan vältrade sig ur midt på spången, och ropade till Aske-pjesken: »räck ut ditt svärd, och hugg skaftet af skeden!» Detta tycktes prinsen vara en sällsam begäran; men han var nu en gång så till mods, att han föga aktade uppå någonting; han drog derföre sitt svärd, och gjorde såsom hon bad. Men nu skedde en underlig ting; ty vid prinsen högg till, föll skeden ned i vattnet, och rätt i detsamma kom der upp på andra sidan en karm, som var den allra grannaste man någonsin ville se. Den glimmade af både guld och silfver, tolf apelkastade fålar voro spända för tisteln, och fjorton bruda-småsvenner, klädde på det allra kosteligaste, redo framföre. Knappt var det färdigt, förr än den lilla råttan sade åter igen: »räck ut ditt svärd och hugg hufvudet af mig också!» Men se, detta ville Aske-pjesken inte göra, ty han höll henne mycket kär, ändock att hon inte var annat än en liten råtta. Likväl måste han omsider efterkomma hennes begäran, fast det var med sorgset sinne. Vid han nu åter högg till, föll den stora råttan och alla de andra små råttorna ned det rinnande vattnet, och se, i samma stund kom der upp på stranden en prinsessa, hon var fager som Guds klara dag, hennes kläder voro af silke och skarlakan, på hufvudet bar hon en gullkrona, och i handen ett gull-äple; men sex fagra brud-tärnor voro omkring för att passa henne. Nu kan man veta huru Aske-pjesken blef till sig; han visste på en lång stund inte om han drömde eller var vaken, så fagert och sällsamt tycktes honom allt hvad han såg. Men han fick inte länge besinna sig; ty den väna konunga-dottern gick fram, och tog honom i famn med stor kärlek, och tackade honom att han frälst henne: hon vore ingen annan än hans egen allerkäresta, den lilla råttan, som varit förtrollad af en elak styfmoder.

Aske-pjesken tyckte nu att han väl tröstade visa sig för sina fränder. Han tog derföre sin käresta vid handen, och förde

henne med tukt och fagert sinne till den granna karmen; der satte hon sig uti, och prinsen sjelf steg upp vid hennes sida. Sedan bar det af i fullt fyr, så fort tygen kunde hålla, och hvar de foro fram, glimmade det af karmen, och af guldet och ädel-stenarne, så det var en lust till att se uppå. Som de nu kommo fram emot bröllopps-gården, voro de begge äldste prinsarne redan hemma, och hade gått in för konungen att visa sina kärestor; men prinsessorna voro både rika och fagra, så att hvar man berömde konunga-sönernas giftermål. Der väntades så blott på Aske-pjesken, och bröderna gladdes att tänka, huru han skulle taga sig ut vid all deras herrlighet. Men annat fingo de se, när borga-grinden öppnades, och den gyllene karmen körde in på kungs-gården, med brudasmå-svenner, och bröllopps-tärnor, och all annan fagerlek, och den väna konunga-dottern steg ut, med gull-krona på hufvudet och gull-äple i handen, och Aske-pjesken, som alla hade försmått, trädde fram vid hennes sida. Nu fingo prinsarne minsann annat göra än att tala stora ord, och de vände sig bort, – kan tro gull-skenet gjorde dem ondt i ögonen. Men Aske-pjesken gick dristigt fram i konunga-salen, staddes för högsätet, och helsade sin fader med stor vördnad, så att alla undrade öfver hans manlighet och förstånd. Der var så icke mer än en stämman, att hans käresta lika mycket öfverträffade de andra, som solen lyser klar framför andra stjernor på himlen. Sålunda fingo de begge äldste prinsarne ändock stå med skammen, och spordes aldrig mer efter den dagen, att de gjorde gäck, hvarken af sin yngste bror eller någon annan.

Nu blef brölloppet drucket med lust och med lek och allsköns glädje, och konungen satte Aske-pjeskens brud i hög-bänken, och visade henne stor ära och hyllest, såsom man det kunde vänta. Men när brölloppet hade stått i dagar, ja, väl i sju, tog den yngste prinsen farväl af sina fränder, och for hem till sin drottnings rike, som tillförene varit förtrolladt. Der blef han tagen till konung, och styrde sedan både länge och lyckosamt, och blef vänsäll och årsäll, så att större konung och fagrare drottning aldrig ha funnits till. Men sedan

var jag inte med längre.